

Programma mei – augustus 2016

Para/Fictions

Oscar Santillan, Lucy Skaer

22 april – 2 oktober 2016

BEGANE GROND

WDW25+

WERE IT AS IF

Bik Van der Pol

27 mei – 21 augustus 2016

TWEEDE VERDIEPING

WDW25+

What Representations?

Marwa Arsanios

*I want to possess in this world that
which brings joy to the eyes...*

Ahmed Bouanani

27 mei – 21 augustus 2016

DERDE VERDIEPING

Welkomstwoord van de Directeur

Wat is de verantwoordelijkheid van kunst-instituten in een tijdperk van voortdurende esthetische, politieke, ecologische en zelfs spirituele verandering? Kunnen kunstenaars actief bijdragen aan het vormgeven van instituten, hun politiek en waar ze voor staan? Deze vragen moeten zowel kunstenaars als instellingen zichzelf voortdurend stellen.

Witte de With zet zijn archief in beweging met een serie artistieke en curatorische opdrachten. Deze opdrachten kijken niet alleen naar de hoogtepunten uit onze eigen geschiedenis, maar bieden ook een platform voor onontdekte culturele geschiedenissen en figuren. De presentatie hiervan voegt meteen ook materiaal toe aan het archief van Witte de With.

We kunnen ons geen betere bondgenoten dan Bik Van der Pol wensen om uit te lichten wat anders verloren was gegaan in zowel de geschiedenis van Witte de With als die van kunst in de stad Rotterdam. De kunstenaars werken met veel aandacht voor de sociaaleconomische en politieke context waar de instelling sinds 1990 in opereert. Ze passen in hun werk een strategie toe die aansluit bij het huidige momentum van Rotterdam, dat nu neergezet wordt als dé stad voor kunst en architectuur. Ze laten ons nadenken over prangende onderwerpen in 1990 ten opzichte van het heden.

Marwa Arsanios verdiept zich op haar beurt in *Contemporary Arab Representations*, een project over de centrale mensen en activiteiten in de cultuur van de Arabische wereld, dat

Witte de Withs voormalige directeur Catherine David initieerde. Arsanios kijkt hiermee kritisch naar hoe de canon van de actuele kunst in Libanon vorm kreeg. Dit combineert Arsanios met haar visie op het Beirut van nu.

Verder werken we met curatoren Omar Berrada en Touda Bouanani om te tonen wat nooit gepresenteerd werd aan het publiek: het ongeordende archief van de overleden schrijver en filmmaker Ahmed Bouanani (1938 – 2011). Bouanani was in Marokko een sleutelfiguur voor het ontstaan van een nieuwe taal in cinema en literatuur in het postkoloniale tijdperk van de jaren '60 en '70.

Door deze drie opdrachten samen te brengen, onderzoeken we 'het archief' als een plek waar juist nieuwe kennis ontstaat. We openen routes om na te denken over de rol die kunstinstellingen zoals Witte de With vandaag de dag vervullen. De presentaties herinneren ons aan het feit dat kunstenaars bij uitstek visionairs zijn van zowel de (kunst)geschiedenis als van hun directe sociale, politieke en culturele context.

En kijk ook even naar onze vernieuwde website, www.wdw.nl met nieuwe archiveringsopties en naar de artikelen die doorlopend gepubliceerd worden op ons online platform *WdW Review*, wdwreview.org.

Defne Ayas

Para/Fictions

BEGANE GROND

Para/Fictions is een serie van presentaties die zich richt op de overeenkomsten tussen literatuur en beeldende kunst in de hedendaagse cultuur. De serie kijkt hoe beide dezelfde invloeden anders interpreteren, gebruikmaken van fictie als een onderzoeksmethodologie en bijdragen aan een theoretisch discours rond het fictieve karakter van het hedendaagse zelf.

Als zowel kunst als literatuur vormen van denken zijn, wat ontstaat of gaat verloren in kruisbestuivingen, vertalingen en interactie tussen de twee? Zijn hun scheidslijnen willekeurig of eenvoudig te overbruggen? Hoe omhullen en onthullen beide vormen zich binnen de expositieruimte? Hoe verhoudt maken zich tot schrijven, en bekijken zich tot lezen?

Witte de With presenteert *Para/Fictions*, een onderzoeksrreek die deze vragen centraal stelt via de praktijk van zes kunstenaars; Calla Henkel & Max Pitegoff, Mark Geffriaud, Laure Prouvost, Oscar Santillan en Lucy Skaer. Elk project gaat uit van een andere artistieke methodologie, die volgt uit een combinatie van de visuele interesses en literaire achtergrond van elke kunstenaar.

Zaratán

Oscar Santillan

22 april – 3 juli 2016

Zaratán is een nieuwe opdracht aan kunstenaar Oscar Santillan. Met *Zaratán* refereert Santillan onder andere aan het werk en leven van schrijver Jorge Luis Borges (1899 – 1986), verhalen van reizigers over denkbeeldige eilanden uit het koloniale tijdperk en de onvoltooide film *The Messenger*.

Two Stories

Lucy Skaer

15 juli – 2 oktober 2016

Virginia Woolfs *The Waves* (1931) is een werk dat zich op de grens van de ‘falende’ roman begeeft, terwijl het tegelijkertijd hardnekkig zijn eigen tekstualiteit benadrukt. Een criticus schreef in 1931 over Woolf in een recensie van *The Waves*: “Ze heeft bij het creëren van nieuwe vormen meteen bijpassende nieuwe materialen gevonden.” Skaer volgt deze gedachtegang in sculpturale vorm en gebruikt daarbij de vrijheid van de fictie. Antieke meubelen met ingelegde decoraties, op maat gemaakte modernistische tafels en geweven berber tapijten vormen een tableau dat ook een blokkade of afwijzing van de tentoonstellingsruimte omvat.

AANKOMENDE EDITIES

Mark Geffriaud

14 oktober 2016 – 15 januari 2017

Laure Prouvost

27 januari – 9 april 2017

WDW25+

TWEEDE EN DERDE VERDIEPING

Vertrekkend vanuit de vraag: “Wat gebeurt er met kunst wanneer een kunstenaar en een instituut elkaar treffen?”, zet *WDW25+* vanaf aankomende zomer een groeiende en levende collectie in gang. Dit project traceert de hedendaagse artistieke praktijk aan de hand van nooit eerder getoond, intern materiaal en de netwerken in en om Witte de With. Voortbouwend op onze rijke tentoonstellingsgeschiedenis, die gestaag uitbreidt met nieuw materiaal, zal deze collectie-in-wording origineel bronmateriaal omvatten, zoals schetsen en tekeningen van kunstenaars en teamleden, correspondenties met curatoren, persoonlijke documenten van kunstenaars, evenals audio- en video-opnames van artist talks, lezingen en symposia.

Terwijl Witte de With via zijn archief terugkijkt op meer dan twee decennia aan tentoonstellingsgeschiedenis, nodigen we in een serie van opdrachten kunstenaars en curatoren uit op verschillende manieren materiaal uit zowel institutionele als persoonlijke archieven te presenteren. De eerste opdrachten in deze serie deconstrueren en onderzoeken historische, canon bepalende momenten uit onze eigen geschiedenis. Daarnaast bieden ze ook een platform voor (nog) niet erkende culturele geschiedenissen en figuren. De presentatie hiervan voegt meteen ook materiaal toe aan het archief van Witte de With.

WERE IT AS IF Bik Van der Pol

TWEDE VERDIEPING

“Alle restanten van tentoonstellingen. Waar is die basketbal gebleven?! Een gesigeneerde basketbal van Guillaume Bijl, hij is wel een beetje verschrompeld inmiddels, maar hij hangt er al 25 jaar. We hebben een hoop bewaard, zeker in die periode. We hebben ook veel dingen weggegooid, maar dat gebeurt nu nog veel meer. Velen hebben een clean desk policy.”

“Het hele gebouw zit vol met littekens, van werken, van mensen, al die geesten zwermen nog steeds rond en gaan steeds opnieuw in gesprek met al die andere werken die erna kwamen. En dat begint bij Guillaume Bijl en John Knight, en op het moment dat je zo het hele programma overdenkt, weet ik precies waar ze zitten. Op de tweede verdieping kan ik zo tien voorbeelden noemen. Dat begint al als je binnen komt: dan kraakt de vloer daar, dan net of je op ijs loopt. Dat komt door de opbouw van Guillaume Bijl, want die moest gebeuren terwijl wij hier nog vloer aan het leggen waren, en sindsdien is het nooit meer goed gekomen met die vloer.”

“Met het archief krijg je er eigenlijk een publieke functie bij.”

“Het verband met de stad, zeg maar het daadwerkelijk naar buiten grijpen. Meer in het begin dan later. Dat heeft denk ik ook vooral te maken met de tijd. En met de curatoren ook. Toen we veel deden met de stad was Rotterdam totaal chaotisch, en het stadsbestuur experimenteerde een beetje. Om uit te vinden waar de stad heen moest, hoe die stad te vormen, en hoe dat dan samenkomt... ‘as long as it lasts’ past daar bijvoorbeeld ook weer fantastisch in.”

“Wat er toen aan de hand was in Rotterdam – politiek bijvoorbeeld – speelde ook een rol, in de tentoonstellingen. Een economisch perspectief toont zich doordat je in de archieven ziet dat een kunstenaar niet kon komen, omdat de vlucht te duur was doordat de olieprijs dat jaar erg hoog was. De economische werkelijkheid heeft dus direct consequenties voor wat je kunt tonen of wie kan komen.”

“Er is vaak een directe lijn met Rotterdam: de Maasvlakte, junks, tippelzone... Stedelijke problemen die lokaal aangepakt en opgelost werden. Maar het zijn natuurlijk ook wereldse problemen. Kunstenaarsprojecten zijn vaak een lens om anders naar de dingen te kijken. Je ziet hoe een stad verandert. In de jaren '90 was hier niets, en dat was ook een van de redenen dat deze locatie gekozen werd, om een verbinding te vormen. Het heeft gewerkt, dus het was een goed idee. Dat was stadsontwikkeling.”

In *WERE IT AS IF* brengen Bik Van der Pol materiaal uit het archief van Witte de With samen met nieuwe geluidswerken. Door schijnbaar onbeduidende objecten – overblijfselen van kunstwerken, plannen, nota's, verhalen en getuigenissen – te behandelen als waardevolle kunstwerken gaan we op zoek naar mogelijkheden om het archiefdocument als ‘kunst’ en kunst als ‘bronmateriaal’ te herpositioneren. Zo worden werken en eerdere projecten van kunstenaars als John Ahearn, Ken Lum, Antoni Muntadas, Eugenio Dittborn, Eleanor Bond, John Knight en Allan Sekula opnieuw gecontextualiseerd.

Met aandacht voor de sociaaleconomische en politieke context waarin het instituut is ontstaan, vertrekken de kunstenaars voor dit project vanuit het idee dat culturele instellingen en hun nalatenschap zowel uit verhalen bestaan als uit kortstondige objecten en subtiele sporen. Dit haast forensische proces onderzoekt, test en onthult dat wat verborgen ligt in de plooiën van de geschiedenis.

De geluidswerken die verspreid door de tentoonstelling te horen zijn, vormen het resultaat van gesprekken met voormalige en huidige werknemers van Witte de With, kunstenaars, grafische vormgevers en culturele agenten uit Rotterdam, zoals o.a. Dennis Adams, Anke Bangma, Paul van Gennip, Ronald Glasbergen, Gerard Hadders, Arthur Herman, Barbera van Kooij, Ed de Meijer, Kristin Metho, Jack van Mildert, Antoni Muntadas, Jozef van Rossum, Arnold Schalks en Emma Thomas.

De titel *WERE IT AS IF* komt voort uit een gedicht van de Franse schrijver Stéphane Mallarmé, *Un coup de dés jamais n'abolira le hasard* (1897). Dit experimentele en fragmentarische gedicht tast de grenzen af van wat betekenis en betekenisdragers kunnen zijn, en

hoeveel samenhang woorden moeten hebben om zinnig te blijven. In de originele uitgave van het gedicht worden veel witregels gebruikt, die suggereren dat het niet-uitgesproken evenzeer bijdraagt tot dat wat wel gezegd wordt.

READINGS

Voor de duur van de tentoonstelling worden diverse kenners uitgenodigd voor een ‘reading’ van de tentoonstelling waarin ze het project van kunstenaars Liesbeth Bik en Jos van der Pol interpreteren, analyseren, vertalen of zelfs verstoren. Elke genodigde ‘lezer’ speelt in op de tentoonstelling op basis van hun eigen achtergrond en interesses, en stellen zo tentoongestelde documenten en werken open voor onverwachte interpretaties.

Samira Ben Laloua (oprichter van *Extra Extra Nouveau Magazine Erotique*)
Donderdag 9 juni 2016

Lex ter Braak (directeur Jan Van Eyck Academie)
Donderdag 30 juni 2016

Maziar Afrassiabi (oprichter en artistiek directeur Rib Art Space)
Donderdag 21 juli 2016

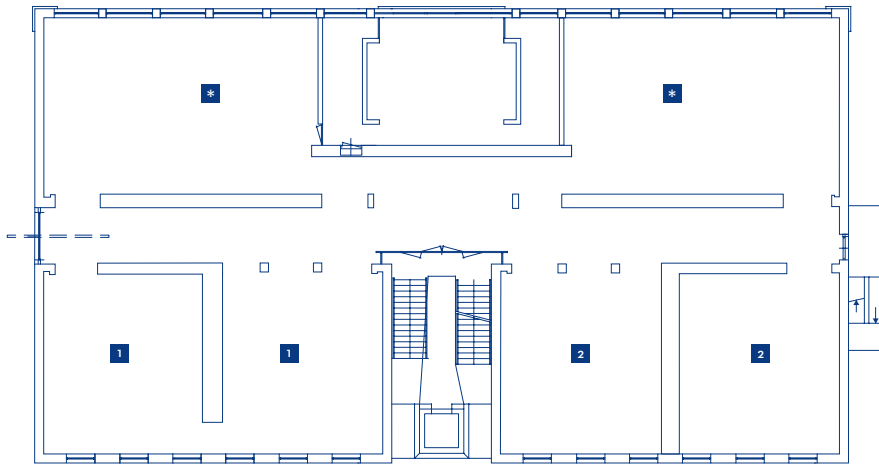
Wouter Davidts (kunsthistoricus)
Vrijdag 5 augustus 2016

Alle lezingen zijn gepland om 18 uur, maar hou onze website in de gaten voor actuele aanvangstijden.

Reserveren verplicht: reservations@wdw.nl

Tentoonstellingsplattegrond

DERDE VERDIEPING

- 1 Marwa Arsanios, *What Representations?*
- 2 Ahmed Bouanani, *I want to possess in this world that which brings joy to the eyes...*
- * Witte de With archief/werkruimte

What Representations? Marwa Arsanios

Met *What Representations?* gaat de in Beirut woonachtige kunstenaar Marwa Arsanios kritisch in op het project *Contemporary Arab Representations*. Dat project werd in 2001 geïnitieerd door voormalig Witte de With directeur Catherine David. Doel was de activiteiten van culturele en intellectuele figuren in de Arabische wereld te verkennen en presenteren.

Arsanios is in het bijzonder geïnteresseerd in *Contemporary Arab Representations Beirut/Lebanon* (2002), een tentoonstelling die bijdroeg aan de vorming van een kunst 'canon' gericht op naoorlogse kunstenaars die pasten in David's karakterisering van Beirut als de archetypische post-moderne stad. De tentoonstelling bevatte werk van kunstenaars zoals Tony Chakar, Rabih Mroué, Walid Raad, Jalal Toufic, Paula Yacoub en Akram Zaatari. Dat deze 'groep' synoniem is geworden voor kunst uit Libanon, lijkt de kracht te bewijzen van de representatieve strategieën die David gebruikte om hun naam via diverse netwerken te verspreiden. Zoals bij elke canon is er ook hier ruimte voor herziening en voor een herwaardering van het geheugen van ons instituut.

What Representations? streeft ernaar om het *Beirut/Lebanon* programma kritisch te bekijken. Dit doen we onder meer via een rondetafelgesprek met academici, kunstenaars en schrijvers die een breder beeld geven van de politieke en sociale context waarin de *Beirut* tentoonstelling ontstond. Daarnaast presenteert Arsanios een theatrale set die de tentoonstelling uit 2002 opnieuw schetst. Ze baseert zich daarbij op scripts van performances - een veelgebruikt medium in die regio op dat

moment - die ze in de archieven van Witte de With heeft aangetroffen. Deze tentoonstelling in een tentoonstelling verbeeldt het zelfreflectieve van institutionele archieven. Met name Lina Majdalanie's *Biokhraphia* performance, waarin ze in dialoog is met zichzelf als een reflectie op innerlijkheid, was van grote invloed.

EVENEMENT

What Representations?

Rondetafelgesprek

Donderdag 26 mei 2016, 15-17 uur

Deelnemers: Marwa Arsanios (kunstenaar, LB/US) Hisham Ashkar (academicus, LB), Tony Chakar (architect / schrijver, LB), Samer Frangieh (academicus, LB), Ghalya Saadawi (schrijver / academicus, LB), Hanan Toukan (academicus, LB)

In het kader van *What Representations?* initieert kunstenaar Marwa Arsanios een rondetafelgesprek waarmee ze verder ingaat op het *Contemporary Arab Representations Beirut/Lebanon* project bij Witte de With in 2002. In dit gesprek met academici, schrijvers en kunstenaars stelt Arsanios vragen over de uitwisseling van geld en kennis in relatie tot het verleden en heden van Beirut en haar artistieke kringen. In het kader van de inventarisatie die Witte de With nu maakt van zijn archief, vraagt Arsanios ook hoe we naar een instituut kunnen kijken vanuit een feministisch perspectief, of deze kunnen beschouwen als een feministisch instituut vanuit het actuele vraagstuk arbeid.

I want to possess in this world that which brings joy to the eyes... Ahmed Bouanani

Na het collectieve trauma van de koloniale bezetting van Marokko ontwikkelde een voorhoede van kunstenaars een nieuwe visie op het land, gebaseerd op oude tradities die via verhalen verder worden verteld. Film-maker, dichter en schrijver Ahmed Bouanani (1938 – 2011) was een sleutelfiguur in deze beweging met zijn baanbrekende filmische en poëtische taal die vele generaties na hem zou beïnvloeden.

De dochter van Bouanani, kunstenaar Touda Bouanani, en curator Omar Berrada werken samen aan het zichtbaar maken van het werk en materiaal uit het omvangrijke archief van de filmmaker. De presentatie bij Witte de With biedt gelegenheid voor de vertaling en ondertiteling van zijn korte films in het Engels, een primeur.

Het klimaat waarin Bouanani werkte werd enerzijds gekenmerkt door de censurerende hand van de monarchie, en anderzijds door de afwezigheid van een inheemse filmtraditie. Dit maakte hem zeer bewust van de absolute noodzaak om cinema te gebruiken bij het beschermen en opnieuw tot leven brengen van de vluchtige herinneringen die Marokko verbinden aan het pre-koloniale verleden. Hierin waren zijn opleiding en talent als film-editor cruciaal. Archieven hebben een expliciete aanwezigheid in zijn films en poëzie. *Tarfaya* en *Mémoire 14* zijn bijvoorbeeld twee films die gebruik maken van archiefbeelden, om daarmee de etnografische verwijdering aan te kaarten die kenmerkend was voor de koloniale filmische traditie. Toen Bouanani nog bij het Marokkaanse Cinema Center werkte, maakte hij *Tarfaya* als een regionale documentaire, een filmische vorm die door de censuur was

toegestaan. *Mémoire 14* werd gemaakt door her-montage van filmbeelden die waren geschoten door de Fransen tijdens de verovering en de zogenaamde pacificatie van Marokko.

Het is droevig en ironisch dat Bouanani's nalatenschap bedreigd wordt, zowel fysiek als cultureel. Zo verwoestte een huisbrand een deel van zijn collectie en trok Bouanani zich terug uit het openbare leven, waardoor zijn werk minder erkenning kreeg. Deze presentatie verzet zich tegen de verdwijning van deze sleutelfiguur door de Engelse ondertiteling van zijn films (die de films wereldwijd toegankelijker maken) en door het presenteren van archiefstukken die een beeld geven van zijn omvangrijke nalatenschap.

Halakat Nord-Africaines (2014) is een video-installatie die de Marokkaanse kunstenaar Ali Essafi maakte op basis van onderzoek naar het werk van drie radicale Noord-Afrikaanse filmmakers, Azzedine Meddour, Ahmed Bennis en Ahmed Bouanani. Diverse films van deze makers, die allen actief waren vanaf de jaren zestig, zijn door Essafi gerestaureerd en opnieuw tot leven gewekt. Halaqat verwijst naar de kring van mensen die zich rond een verteller verzamelt op de openbare pleinen van Noord-Afrika. Deze orale traditie bood inspiratie aan de eerste cinema uit de regio, evenals andere moderne verhalende genres. In de films van Meddour, Bennis en Bouanani lopen verhalen en archiefbeelden door elkaar om een beeld te geven van hedendaagse geschiedenis en nieuwe culturele vormen van post-kolonialisatie te bevorderen.

EVENEMENT

Le Mirage

Filmvertoning en gesprek

Zaterdag 16 juli 2016, 15-18 uur

Deelnemers: Omar Berrada,
Touda Bouanani

Tijdens deze avond geeft Touda Bouanani, dochter van Ahmed Bouanani, een introductie bij de vertoning van zijn speelfilm *Le Mirage* (1979). *Le Mirage* speelde een centrale rol binnen de experimentele Marokkaanse cinema. In de film vindt een jonge boer geld in een zak meel; de reis die daarop volgt leidt hem door de donkere lagen en labyrinten van de stad. De film bevat verwijzingen naar literatuur en film, de rijke geschiedenis van Marokko, mondelinge overleveringen, en het altijd aanwezige schrikbeeld van de kolonialisatie. De vertoning wordt gevolgd door een lezing van schrijver, vertaler en curator Omar Berrada over de rol van archieven binnen het werk van Bouanani.

Biografieën

PARA | FICTIONS

Oscar Santillan (1980, EC) suggereert in zijn werk het bestaan van een plek waar de grenzen van wat mogelijk is kunnen worden verlegd. Santillan ontving een Master Sculptuur van Virginia Commonwealth University - VCU (US) en volgde een residency bij Delfina Foundation (EN), Jan van Eyck (NL), Fondazione Ratti (IT), Skowhegan (US) en Seven Below (US). Zijn werk is onder andere tentoongesteld bij het Centraal Museum (NL), 'Carrillo Gil' Museum of Art (MX), STUK (BE), Fundacion ODEON (CO), Irish Museum of Modern Art (IE), Nest (NL), Galleria Mazzoli (IT), Copperfield (EN), Bonnefanten Museum (NL), NoMINIMO (EC), Vogt Gallery (US) en Bial de Arte Paiz (GT). Over Santillans werk is geschreven in artikelen, recensies, en interviews gepubliceerd in onder andere *Frieze*, *Art Pulse*, *Art Forum*, *Art Nexus*, *Art News*, *Art Monthly*, *Exibart* en *The Blank*.

Lucy Skaers (1975, UK) werken tonen de relatie tussen abstractie en de directe materiële aard van objecten. Veel van haar werken verwijzen naar historische objecten die een nieuwe context en betekenis krijgen in andere media. Skaers solopresentaties omvatten onder meer een overzichtstentoonstelling in de Fruitmarket Gallery in Edinburgh; Murray Guy, New York; Tramway, Glasgow; SculptureCenter, New York; Tulips & Roses, Brussel; Chisenhale Gallery, Londen en het Centre Pompidou, Parijs. In 2003 werd Skaer genomineerd voor de kunstprijs Becks Futures en haar werk was als de eerste Schotse presentatie te zien op de Biënnale van Venetië, waar ze ook aan deelnam in 2007. Ze werd genomineerd voor de Turner Prize in 2009.

WDW25+

Liesbeth Bik en Jos van der Pol (NL) werken samen als **Bik Van der Pol** sinds 1995. Ze wonen en werken in Rotterdam. Bik Van der Pol onderzoeken de mogelijkheden van kunst om kennis te produceren en over te leveren. Hun aanpak is gebaseerd op samenwerking en onderzoeksmethodes over hoe een plek kan worden geactiveerd en een platform voor verschillende vormen van communicatieve activiteiten gecreëerd. Ze werken vaak samen aan locatie, gebruik en hergebruik en reactiveren het werk van anderen - of deze nu uit de kunstwereld, journalistiek, media of geschiedenis komen - en confronteren de bezoekers met situaties waarin ze zelf het laatste woord hebben. Momenteel geven ze leiding aan de School of Missing Studies van het Sandberg Instituut in Amsterdam.

Marwa Arsanios (1978, US) woont en werkt momenteel in Beirut. Haar werk is internationaal tentoongesteld bij de Biënnale van Venetië (2013); The Jerusalem Show, Jerusalem (2012); Art Dubai in het Bidoun Lounge Art Park, Dubai (2009); Forum Expanded van de Berlinale, Berlijn (2010) en het Centre Pompidou in Parijs. Marwa Arsanios is medeoprichter van de kunstenaarsorganisatie en projectruimte 98Weeks Research Project die om de 98 weken van onderwerp wisselt. In 2014 ontving zij de Sharjah Art Foundation Production Programme beurs alsmede de bijzondere prijs van de Pinchuk Future Generation in 2012. Daarnaast heeft zij diverse residencies gedaan, waaronder een drie maanden durende residency bij de Van Eyck Academie (Maastricht) in 2011.

Filmmaker, kunstenaar en schrijver **Ahmed Bouanani** (1938 - 2011, MA) studeerde aan IDHEC en richtte het collectief Sigma 3 op (samen met Tazi en Hamid Benani). In het midden van de jaren zestig maakte hij een aantal korte films, waaronder *Tarfaya*, *The March of a Poet* (1966), *6 ou 12* (1986) en *Memoir 14* (1971). Vanaf 1970 werkte hij als redacteur en scenarioschrijver voor verschillende Marokkaanse films, waaronder zijn eerste speelfilm *Traces* (1970). Zijn eerste lange speelfilm, *Le Mirage*, werd uitgebracht in 1979. Hij publiceerde verschillende poëziebundels en schreef de scenario's voor de eerste twee speelfilms van filmmaker Daoud Aoulad Syad, met wie hij een boek met gedichten en foto's uitbracht, getiteld *Territories de L'Instant* (2000). Zijn roman *L'Hôpital* werd gepubliceerd door Al Kalam, en heruitgegeven door Verdier, Frankrijk (2012) en DK Editions (2013). In 2016 werd het vertaald in het Arabisch en binnenkort ook in het Engels door New Directions.

Kunstenaar **Touda Bouanani** (1996, MA) woont en werkt in Rabat. Ze werkt vooral met video, maar ook met fotografie, installaties en papier. Haar werk wordt gekenmerkt door de constante zoektocht naar een dialoog tussen poëtische tekst en het beeld. Haar praktijk voedt zich met intieme en familiale verwijzingen en alledaagse voorwerpen, refererend aan universele thema's als schoonheid, eenzaamheid en liefde. Bouanani is afgestudeerd aan de École des Beaux Arts in Bordeaux. Haar werk is getoond op de CAPC, Bordeaux, The Whitney Museum, en MoMA in New York, L'appartement 22 en Le Cube in Rabat en Les Halles de Schaerbeek in Brussel. Ze heeft bijgedragen aan tal van publicaties, lezingen, workshops en presentaties over het werk van haar vader - de filmmaker, illustrator, romanschrijver en dichter Ahmed Bouanani - bij Tate Modern, Londen; de Nejma Review, Tanger; DK Editions, Casablanca; Editions Verdier, Parijs; MoMA, New York; Cinéma-thèque de Tanger, Tanger; en Jeu de Paume,

Parijs. Bouanani werkt op dit moment aan de oprichting van een vereniging voor het behoud en de promotie van het werk van Ahmed Bouanani.

Schrijver, vertaler en curator **Omar Berrada** (MA) leidt Dar al-Ma'mun, een bibliotheek en kunstenaarsresidentie aan de rand van Marrakech. Eerder presenteerde hij publieke programma's in het Centre Pompidou en radioprogramma's op de Franse nationale radio. Daarnaast was hij curator van de Tanger International Book Salon, en mede-directeur van Dubai's Global Art Forum. Hij was onlangs co-curator van het Temporary Center for Translation in The New Museum en deed de stem van de geest van Christian Dior in Frédéric Tchengs *Dior and I*. Als onderdeel van de Biënnale van Marrakech in 2016 was hij curator van *Memory Games: Ahmed Bouanani Now*, een groepstentoonstelling die draaide om het archief van de Marokkaanse schrijver en filmmaker Ahmed Bouanani. Omar is momenteel gastacademicus aan de New York University.

Ali Essafi (1963, MA) studeerde psychologie in Frankrijk voordat hij begon met het maken van films. Hij was regisseur van *General*, *Here We Are*, *The Silence of the Beet Fields*, *Ouarzazate Movie* en *Shikhat's Blues*, die veelvuldig zijn getoond in de internationale filmwereld. Terug in Marokko is hij gestart met een lange periode van onderzoek naar Noord-Afrikaanse film- en videoarchieven. Dit onderzoek heeft zich getransformeerd naar films en kunstwerken zoals *Wanted* en *Halaqat*, die wereldwijd zijn getoond tijdens verschillende tentoonstellingen en evenementen. Tijdens dit onderzoek heeft hij kunstenaar Ahmed Bouanani ontmoet en begon hij werken van Bouanani te restaureren die in de vergetelheid waren geraakt. In 2016 is hij geselecteerd voor de DAAD residentie in Berlijn en is hij bezig met de voltooiing van een film die hij heeft gemaakt met Ahmed Bouanani tijdens de laatste jaren van zijn leven.

Colofon

Para/Fictions

29 januari 2016 – 9 april 2017

Team **Defne Ayas, Natasha Hoare, Samuel Saelemakers**

WDW25+

27 mei – 31 december 2016

Team **Defne Ayas, Natasha Hoare, Samuel Saelemakers** samen met **Marie Egger** (Curatorial Fellow), **Marjolijn Kok** (archeoloog)
Ontwerp **Paul van Gennip**

WERE IT AS IF

Bik Van der Pol

27 mei – 21 augustus 2016

Team **Defne Ayas, Samuel Saelemakers, Frederike Sperling** (Curatorial assistent)
Speciale dank aan adjunct-directeur **Paul van Gennip**

What Representations?

Marwa Arsanios

27 mei – 21 augustus 2016

I want to possess in this world that which brings joy to the eyes...

Ahmed Bouanani

27 mei – 21 augustus 2016

Team **Defne Ayas, Natasha Hoare**

Bezoekersgids

Redactie & schrijvers **Defne Ayas, Natasha Hoare, Samuel Saelemakers**
Engelse tekstredactie **Rosa de Graaf, Natasha Hoare**

Nederlandse tekstredactie **Yoeri Meessen, Samuel Saelemakers, Adelheid Smit**
Vertaling (Engels – Nederlands)
Maaïke Lauwaert, Adelheid Smit

Ontwerp **APFEL, Kristin Metho**
Drukker **Raddraai**
Afbeelding cover **Bik Van der Pol**, schets van de tentoonstelling *WERE IT AS IF*, 2016

Witte de With bedankt het CBK Rotterdam/ Sculpture International Rotterdam en allen die hebben meegewerkt aan de interviews voor hun bijdrage aan *WERE IT AS IF*, en SUB-TI ondertiteling voor hun bijdrage aan *I want to possess in this world that which brings joy to the eyes...*

Fondsen

Para/Fictions wordt ondersteund door Stichting AMMODO, Amsterdam.

Onze samenwerking met **Bik Van der Pol** wordt ondersteund door het Mondriaan Fonds.

Het *WDW25+* archief project wordt mede-ondersteund door de J.E. Jurriaanse Stichting.

Witte de With Center for Contemporary Art wordt ondersteund door de Gemeente Rotterdam en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW).

Staf Witte de With

Directeur **Defne Ayas**
Adjunct Directeur **Paul van Gennip**
Curatoren **Natasha Hoare, Samuel Saelemakers**
Curatorial Fellow **Marie Egger**
Associate Director Education & Public Affairs
Yoeri Meessen
Business Coordinator
Sarah van Overeem-van der Tholen
Publications & Website Associate
Maria-Louiza Ouranou
PR, Marketing & Communication Associate
Adelheid Smit
MarCom Officer / Directie Assistent
Angélique Kool
Office Manager **Gerda Brust**
Events & Office assistent **Emmelie Mijs**
Productie assistent **Wendy Bos**
Educatie assistent **Docus van der Made**
Bibliothecaris / Receptionist **Erik Visser**
Receptionist / Medewerker secretariaat
Francine van Blokland, Ella Broek, Erwin Nederhoff
Senior Technical Supervisor line kramer
Administratie **Suzan van Heck**
Stagiaires **Jasmin Farag** (Educatie), **Jeroen Lavèn**,
An-Sofie van Loocke (PR & Communicatie),
Frederike Sperling (Curatorial)

Hoofdredacteurs **WdW Review**
Defne Ayas, Adam Kleinman
Eindredacteur **WdW Review Orit Gat**
Opbouwteam **Ties ten Bosch, Jonathan den Breejen, Carlo van Driel, Chris van Mulligen, Hans Tutert, Ruben van der Velde**
Receptie **Remty Elenga, Marguerite de Geus, Rabin Huissen, Jasmijn Krol, Annelotte Vos, Gino van Weenen**
Educatieteam **Femke Gerestein, Lisa Diederik, Hannah Kalverda, Germa Roos, Britt Rooswinkel, Bram Verhoef, Gino van Weenen, Lesley Wynands**
Administratie **Frank van Balen**
Raad van Toezicht **Kees Weeda** (voorzitter),
Patrick van Mil (penningmeester), **Jeroen Princen, Karel Schampers, Nathalie de Vries, Katarina Zdjelar**
Zakelijk advies **Chris de Jong**

Para/Fictions

Oscar Santillan, Lucy Skaer

22 april – 2 oktober 2016

WDW25+

WERE IT AS IF

Bik Van der Pol

27 mei – 21 augustus 2016

WDW25+

What Representations?

Marwa Arsanios

*I want to possess in this world that
which brings joy to the eyes...*

Ahmed Bouanani

27 mei – 21 augustus 2016

Witte de With
Center for Contemporary Art
Witte de Withstraat 50
3012 BR Rotterdam
Nederland

Voor informatie:
T +31 (0)10 411 01 44
F +31 (0)10 411 79 24
info@wdw.nl
www.wdw.nl

